

Introducció a la aritmètica de les corbes de gènere alt: Gonalitat

Xavier Xarles

Barcelona

24 de Gener de 2011

Notacions

k : cos perfecte de característica 0 o característica $p \geq 0$ (a vegades $p \neq 2$).

Notacions

k : cos perfecte de característica 0 o característica $p \geq 0$ (a vegades $p \neq 2$).

El cos k serà normalment un cos de nombres.

Notacions

k : cos perfecte de característica 0 o característica $p \geq 0$ (a vegades $p \neq 2$).

El cos k serà normalment un cos de nombres.

Corba C : Corba geomètricament connexa, llisa i projectiva sobre el cos k .

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Si el gènere és 1, és una cúbica?

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Si el gènere és 1, és una cúbica?

Si el gènere és 2, és hiperel·líptica?

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Si el gènere és 1, és una cúbica?

Si el gènere és 2, és hiperel·líptica?

Si el gènere és 3, és una quàrtica?

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Si el gènere és 1, és una cúbica?

Si el gènere és 2, és hiperel·líptica?

Si el gènere és 3, és una quàrtica?

I si el gènere és 4?

Com és una corba "típica" de gènere g ?

Si el gènere és 0, és una recta, o una cònica, o ...?

Si el gènere és 1, és una cúbica?

Si el gènere és 2, és hiperel·líptica?

Si el gènere és 3, és una quàrtica?

I si el gènere és 4?

I si el gènere és 5, 6, etc... ?

Gènere 0

Tota corba C de gènere 0 sobre un cos és isomorfa a una cònica: i.e. d'equació

$$a X^2 + b Y^2 + c Z^2 = 0$$

per certs $a, b, c \in k$.

Gènere 0

Tota corba C de gènere 0 sobre un cos és isomorfa a una cònica: i.e. d'equació

$$a X^2 + b Y^2 + c Z^2 = 0$$

per certs $a, b, c \in k$.

Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $C \cong \mathbb{P}^1$.

Gènere 0

Tota corba C de gènere 0 sobre un cos és isomorfa a una cònica: i.e. d'equació

$$a X^2 + b Y^2 + c Z^2 = 0$$

per certs $a, b, c \in k$.

Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $C \cong \mathbb{P}^1$.

Si C té un k -divisor de grau senar, aleshores $C \cong \mathbb{P}^1$.

Divisors i morfismes a $\mathbb{P}^n$.

Sigui C una corba de gènere g , i D un divisor k -racional de grau d , amb fibrat de línia associat $\mathcal{O}(D)$.

Divisors i morfismes a $\mathbb{P}^n$.

Sigui C una corba de gènere g , i D un divisor k -racional de grau d , amb fibrat de línia associat $\mathcal{O}(D)$.

Denotem per

$$L(D) := \{f : C \rightarrow \mathbb{P}^1 \mid \text{div}(f) + D \geq 0\}$$

Divisors i morfismes a $\mathbb{P}^n$.

Sigui C una corba de gènere g , i D un divisor k -racional de grau d , amb fibrat de línia associat $\mathcal{O}(D)$.

Denotem per

$$L(D) := \{f : C \rightarrow \mathbb{P}^1 \mid \text{div}(f) + D \geq 0\}$$

Teorema de Riemann-Roch (R-R):

$$\dim L(D) + \dim L(K - D) = \deg D - g + 1$$

Divisors i morfismes a $\mathbb{P}^n$.

Sigui C una corba de gènere g , i D un divisor k -racional de grau d , amb fibrat de línia associat $\mathcal{O}(D)$.

Denotem per

$$L(D) := \{f : C \rightarrow \mathbb{P}^1 \mid \text{div}(f) + D \geq 0\}$$

Teorema de Riemann-Roch (R-R):

$$\dim L(D) + \dim L(K - D) = \deg D - g + 1$$

Donat un divisor efectiu k -racional D de grau $\geq g + 1$, tenim que $\dim L(D) > 1$ (R.R.).

Divisors i morfismes a $\mathbb{P}^n$.

Sigui C una corba de gènere g , i D un divisor k -racional de grau d , amb fibrat de línia associat $\mathcal{O}(D)$.

Denotem per

$$L(D) := \{f : C \rightarrow \mathbb{P}^1 \mid \text{div}(f) + D \geq 0\}$$

Teorema de Riemann-Roch (R-R):

$$\dim L(D) + \dim L(K - D) = \deg D - g + 1$$

Donat un divisor efectiu k -racional D de grau $\geq g + 1$, tenim que $\dim L(D) > 1$ (R.R.).

Un divisor efectiu k -racional D tal que $\ell := \dim L(D) > 1$ ens determina un morfisme $f : C \rightarrow \mathbb{P}^{\ell-1}$.

Gènere 0: Perquè?

Tota corba C de gènere 0 té algun divisor k -racional de grau 2: un divisor anticanònic $-K$.

Gènere 0: Perquè?

Tota corba C de gènere 0 té algun divisor k -racional de grau 2: un divisor anticanònic $-K$.

(Recordem que $\deg(K) = 2g - 2$, on g és el gènere de la corba C .)

Gènere 0: Perquè?

Tota corba C de gènere 0 té algun divisor k -racional de grau 2: un divisor anticanònic $-K$.

(Recordem que $\deg(K) = 2g - 2$, on g és el gènere de la corba C .)

R-R ens diu que $\dim L(-K) = 3$. A més és molt ample.

Gènere 0: Perquè?

Tota corba C de gènere 0 té algun divisor k -racional de grau 2: un divisor anticanònic $-K$.

(Recordem que $\deg(K) = 2g - 2$, on g és el gènere de la corba C .)

R-R ens diu que $\dim L(-K) = 3$. A més és molt ample.

Per tant, D ens determina una immersió a $\mathbb{P}^2$ com a una corba de grau 2.

Gènere 0: Perquè?

Tota corba C de gènere 0 té algun divisor k -racional de grau 2: un divisor anticanònic $-K$.

(Recordem que $\deg(K) = 2g - 2$, on g és el gènere de la corba C .)

R-R ens diu que $\dim L(-K) = 3$. A més és molt ample.

Per tant, D ens determina una immersió a $\mathbb{P}^2$ com a una corba de grau 2.

Si tinguéssim un divisor de grau 1, ens donaria un morfisme de grau 1 a $\mathbb{P}^1$.

Gènere 1

Tota corba C de gènere 1 amb un punt k -racional P és isomorfa a una corba el·líptica en forma de Weierstrass.

Gènere 1

Tota corba C de gènere 1 amb un punt k -racional P és isomorfa a una corba el·líptica en forma de Weierstrass.

(El divisor $2P$ té grau 2, i ens dona el morfisme de grau 2 a $\mathbb{P}^1$.)

Gènere 1

Tota corba C de gènere 1 amb un punt k -racional P és isomorfa a una corba el·líptica en forma de Weierstrass.

(El divisor $2P$ té grau 2, i ens dona el morfisme de grau 2 a $\mathbb{P}^1$.)

Donat un cos de nombres k qualsevol i un $n \geq 2$, hi ha infinites corbes de gènere 1 amb gonalitat n sobre k .

Gonalitat

Donada una corba C de gènere g sobre un cos k , la gonalitat sobre k de C , $\gamma_k(C)$, és el mínim grau d'un morfisme $f : C \rightarrow \mathbb{P}^1$.

Gonalitat

Donada una corba C de gènere g sobre un cos k , la gonalitat sobre k de C , $\gamma_k(C)$, és el mínim grau d'un morfisme $f : C \rightarrow \mathbb{P}^1$.

(Compte: Hi ha qui defineix la gonalitat com la gonalitat a la clausura algebraica.

Gonalitat

Donada una corba C de gènere g sobre un cos k , la gonalitat sobre k de C , $\gamma_k(C)$, és el mínim grau d'un morfisme $f : C \rightarrow \mathbb{P}^1$.

(Compte: Hi ha qui defineix la gonalitat com la gonalitat a la clausura algebraica.

També n'hi ha que sols ho defineixen per a corbes amb $g > 1$.)

Gonalitat: Exemples

● $g = 0$ implica $\gamma_k \leq 2$

Gonalitat: Exemples

- $g = 0$ implica $\gamma_k \leq 2$
- $g = 0$ i $\exists D$ divisor de grau 1 si i només si $\gamma_k = 1$

Gonalitat: Exemples

- $g = 0$ implica $\gamma_k \leq 2$
- $g = 0$ i $\exists D$ divisor de grau 1 si i només si $\gamma_k = 1$
- $g = 1$ i $C(k) \neq \emptyset$ implica $\gamma_k = 2$.

Gonalitat: Exemples

- $g = 0$ implica $\gamma_k \leq 2$
- $g = 0$ i $\exists D$ divisor de grau 1 si i només si $\gamma_k = 1$
- $g = 1$ i $C(k) \neq \emptyset$ implica $\gamma_k = 2$.
- $\gamma_k = 2$ i $g \geq 2$, diem que C és hiperel·líptica.

Gonalitat: Exemples

- $g = 0$ implica $\gamma_k \leq 2$
- $g = 0$ i $\exists D$ divisor de grau 1 si i només si $\gamma_k = 1$
- $g = 1$ i $C(k) \neq \emptyset$ implica $\gamma_k = 2$.
- $\gamma_k = 2$ i $g \geq 2$, diem que C és hiperel·líptica.
- $\gamma_k = 3$ i $g \geq 2$, diem que C és trigonal.

Gènere 2

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té gonality 2 sobre k .

Gènere 2

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té gonality 2 sobre k .

Tota corba de gènere 2 és hiperel·líptica, donada per un model pla (singular) amb una equació de la forma

$$y^2 = p(x)$$

amb $\deg(p(x)) = 6$.

Gènere 2

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té gonality 2 sobre k .

Tota corba de gènere 2 és hiperel·líptica, donada per un model pla (singular) amb una equació de la forma

$$y^2 = p(x)$$

amb $\deg(p(x)) = 6$.

(En general, una corba hiperel·líptica de gènere g és de la forma anterior amb $\deg(p(x)) = 2g + 2$.)

Gènere 2: Perquè?

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té un divisor racional de grau 2: el canònic K .

Gènere 2: Perquè?

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té un divisor racional de grau 2: el canònic K .

R-R ens diu que $\dim L(K) = g = 2$.

Gènere 2: Perquè?

Tota corba C de gènere 2 sobre un cos k té un divisor racional de grau 2: el canònic K .

R-R ens diu que $\dim L(K) = g = 2$.

Obtenim un morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1} = \mathbb{P}^1$ de grau 2.

Gènere 3

Tota corba C de gènere 3 és

Gènere 3

Tota corba C de gènere 3 és o hiperel·líptica o quàrtica a $\mathbb{P}^2$.

Gènere 3

Tota corba C de gènere 3 és o geomètricament hiperel·líptica o quàrtica a $\mathbb{P}^2$.

Gènere 3

Tota corba C de gènere 3 és o geomètricament hiperel·líptica o quàrtica a $\mathbb{P}^2$.

Exemple.

$$C : \left. \begin{array}{l} y^2 = -x^2 - 1 \\ z^2 = x^3 + 1 \end{array} \right\} \subset \mathbb{A}^3$$

té un morfisme de grau 2 a la cònica d'equació

$$x^2 + y^2 = -1,$$

que no té punts a $\mathbb{Q}$. Té gènere 3 i no és hiperel·líptica sobre $\mathbb{Q}$.

Més sobre corbes hiperel·líptiques

Tota corba C hiperel·líptica sobre k té un únic morfisme ψ de grau 2 a $\mathbb{P}^1$.

Més sobre corbes hiperel·líptiques

Tota corba C hiperel·líptica sobre k té un únic morfisme ψ de grau 2 a $\mathbb{P}^1$.

El morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ associat al feix canonic K és la composició de ψ amb el morfisme de Veronese $\nu : \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ donat per

$$\nu(x) = [1 : x : x^2 : \dots : x^{g-1}].$$

Més sobre corbes hiperel·líptiques

Tota corba C hiperel·líptica sobre k té un únic morfisme ψ de grau 2 a $\mathbb{P}^1$.

El morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ associat al feix canonic K és la composició de ψ amb el morfisme de Veronese $\nu : \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ donat per

$$\nu(x) = [1 : x : x^2 : \dots : x^{g-1}].$$

Demostració: Preneu com a base del feix ω els diferencials

$$\frac{dx}{y}, x \frac{dx}{y}, \dots, x^{g-1} \frac{dx}{y}.$$

Més sobre corbes hiperel·líptiques II

Teorema(Mestre)

Tota corba C sobre un cos k , de gènere parell, i hiperel·líptica sobre la clausura algebraica de k , és hiperel·líptica sobre k .

Més sobre corbes hiperel·líptiques II

Teorema(Mestre)

Tota corba C sobre un cos k , de gènere parell, i hiperel·líptica sobre la clausura algebraica de k , és hiperel·líptica sobre k .

Demostració:

La imatge del morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ associat al feix canonic K és una corba de gènere 0 i grau $g - 1$ a $\mathbb{P}^{g-1}$.

Més sobre corbes hiperel·líptiques II

Teorema(Mestre)

Tota corba C sobre un cos k , de gènere parell, i hiperel·líptica sobre la clausura algebraica de k , és hiperel·líptica sobre k .

Demostració:

La imatge del morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ associat al feix canonic K és una corba de gènere 0 i grau $g - 1$ a $\mathbb{P}^{g-1}$.

Qualsevol secció hiperplana ens dona un divisor k -racional de grau $g - 1$, senar.

Més sobre corbes hiperel·líptiques III

Sigui k un cos en que no tota cónica té punts. Per a tot g senar, hi ha corbes C sobre k , de gènere g , hiperel·líptiques sobre la clausura algebraica de k , i no sobre k .

Més sobre corbes hiperel·líptiques III

Sigui k un cos en que no tota cónica té punts. Per a tot g senar, hi ha corbes C sobre k , de gènere g , hiperel·líptiques sobre la clausura algebraica de k , i no sobre k .

Exemple. Prenem una cónica sense punts a k donada per $y^2 = p(x)$, $\deg p(x) = 2$. Prenem un polinomi $q(x)$ amb $\deg q(x) = g$ (o $g + 1$), amb $p(x)q(x)$ sense arrels repetides.

Considerem

$$C : \left. \begin{array}{l} y^2 = p(x) \\ z^2 = q(x) \end{array} \right\} \subset \mathbb{A}^3.$$

Més sobre corbes hiperel·líptiques III

Sigui k un cos en que no tota cónica té punts. Per a tot g senar, hi ha corbes C sobre k , de gènere g , hiperel·líptiques sobre la clausura algebraica de k , i no sobre k .

Exemple. Prenem una cónica sense punts a k donada per $y^2 = p(x)$, $\deg p(x) = 2$. Prenem un polinomi $q(x)$ amb $\deg q(x) = g$ (o $g + 1$), amb $p(x)q(x)$ sense arrels repetides.

Considerem

$$C : \left. \begin{array}{l} y^2 = p(x) \\ z^2 = q(x) \end{array} \right\} \subset \mathbb{A}^3.$$

Observeu que tenim dos morfismes a corbes

hiperel·líptiques donades per $H_1 : y^2 = q(x)$ i

$H_2 : y^2 = p(x)q(x)$. Es pot veure que $\text{Jac } C \sim \text{Jac } H_1 \times \text{Jac } H_2$.

Gènere 3: Perquè?

Proposició

Sigui C una corba de gènere $g > 2$ i no geomètricament hiperel·líptica. Aleshores el morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ és una immersió (la immersió canònica), i la seva imatge és una corba de grau $2g - 2$.

Gènere 3: Perquè?

Proposició

Sigui C una corba de gènere $g > 2$ i no geomètricament hiperel·líptica. Aleshores el morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ és una immersió (la immersió canònica), i la seva imatge és una corba de grau $2g - 2$.

Dit d'una altre manera, el feix canònic K és molt ample si i només sí C no és geomètricament hiperel·líptica

Gènere 3: Perquè?

Proposició

Sigui C una corba de gènere $g > 2$ i no geomètricament hiperel·líptica. Aleshores el morfisme $\phi : C \rightarrow \mathbb{P}^{g-1}$ és una immersió (la immersió canònica), i la seva imatge és una corba de grau $2g - 2$.

Dit d'una altre manera, el feix canònic K és molt ample si i només sí C no és geomètricament hiperel·líptica

En el cas $g = 3$, obtenim que C és aleshores una quàrtica a $\mathbb{P}^2$.

Gènere 3 i gonality

C una corba de gènere 3.

Gènere 3 i gonality

C una corba de gènere 3.

C hiperel·líptica $\Leftrightarrow \gamma = 2$

Gènere 3 i gonalitat

C una corba de gènere 3.

C hiperel·líptica $\Leftrightarrow \gamma = 2$

C geomètricament hiperel·líptica $\Rightarrow \gamma = 4$

Gènere 3 i gonalitat

C una corba de gènere 3.

C hiperel·líptica $\Leftrightarrow \gamma = 2$

C geomètricament hiperel·líptica $\Rightarrow \gamma = 4$

C quàrtica plana. Aleshores

$$C(k) \neq \emptyset \Leftrightarrow \gamma = 3.$$

Si no, $\gamma = 4$

Gènere 4

Sigui C una corba de gènere $g = 4$. Aleshores

Gènere 4

Sigui C una corba de gènere $g = 4$. Aleshores

C és hiperel·líptica o

Gènere 4

Sigui C una corba de gènere $g = 4$. Aleshores

C és hiperel·líptica o

$\phi(C) \subset \mathbb{P}^3$ és la intersecció d'una quàdriga i una cúbica.

Gènere 4

Sigui C una corba de gènere $g = 4$. Aleshores

C és hiperel·líptica o

$\phi(C) \subset \mathbb{P}^3$ és la intersecció d'una quàdriga i una cúbica.

Exemple:

$$\begin{aligned}x^2 + z^2 &= t^2 \\y^3 + xy^2 + xt^2 &= xz^2 + yz^2\end{aligned}$$

Gènere 4

Sigui C una corba de gènere $g = 4$. Aleshores

C és hiperel·líptica o

$\phi(C) \subset \mathbb{P}^3$ és la intersecció d'una quàdriga i una cúbica.

Exemple:

$$\begin{aligned}x^2 + z^2 &= t^2 \\y^3 + xy^2 + xt^2 &= xz^2 + yz^2\end{aligned}$$

Exercici: C té morfismes de grau 2 a les corbes el·líptiques donades per

$$y^2 = x^3 + x^2 + x + 1 \text{ i } y^2 = x^3 + x + 1.$$

Teoremes

Teorema(Max Noether)

Sigui C una corba de gènere $g > 2$, no hiperel·líptica.

Aleshores $\phi(C)$ està dins de $(g - 2)(g - 3)/2$ quàdriques independents.

Teoremes

Teorema(Max Noether)

Sigui C una corba de gènere $g > 2$, no hiperel·líptica.

Aleshores $\phi(C)$ està dins de $(g - 2)(g - 3)/2$ quàdriques independents.

Teorema(Enriques-Babbage i Petri)

Sigui C una corba de gènere $g > 2$, no hiperel·líptica.

Aleshores $\phi(C)$ és la intersecció de quàdriques i cúbiques.

Teoremes

Teorema(Max Noether)

Sigui C una corba de gènere $g > 2$, no hiperel·líptica.

Aleshores $\phi(C)$ està dins de $(g - 2)(g - 3)/2$ quàdriques independents.

Teorema(Enriques-Babbage i Petri)

Sigui C una corba de gènere $g > 2$, no hiperel·líptica.

Aleshores $\phi(C)$ és la intersecció de quàdriques i cúbiques.

A més, $\phi(C)$ és la intersecció de quàdriques si i només si no és ni trigonal ni una quintica plana.

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(C) = 2 \Leftrightarrow \gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és hiperel·líptica.

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(C) = 2 \Leftrightarrow \gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow$ no és hiperel·líptica.

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(C) = 2 \Leftrightarrow \gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow$ no és hiperel·líptica.

$\gamma(C) \leq 6$

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(C) = 2 \Leftrightarrow \gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow$ no és hiperel·líptica.

$\gamma(C) \leq 6$

Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $\gamma(C) \leq 4$.

Gènere 4 i Gonalitat

Sigui C una corba de gènere $g = 4$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(C) = 2 \Leftrightarrow \gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow$ no és hiperel·líptica.

$\gamma(C) \leq 6$

Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $\gamma(C) \leq 4$.

Hi ha exemples de cossos k i corbes C sobre k amb
 $g(C) = 4$ i $\gamma(C) = i$ per $i = 2, 3, 4, 6$.

Gènere 5

Sigui C una corba de gènere $g = 5$ sobre un cos k .
Aleshores

Gènere 5

Sigui C una corba de gènere $g = 5$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és geomètricament hiperel·líptica.

Gènere 5

Sigui C una corba de gènere $g = 5$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és geomètricament hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow \phi(C)$ és intersecció de 3 quàdriques i 2 cúbiques a $\mathbb{P}^4$.

Gènere 5

Sigui C una corba de gènere $g = 5$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és geomètricament hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow \phi(C)$ és intersecció de 3 quàdriques i 2 cúbiques a $\mathbb{P}^4$.

$\gamma(\bar{C}) = 4 \Leftrightarrow \phi(C)$ és intersecció de 3 quàdriques a $\mathbb{P}^4$.

Gènere 5

Sigui C una corba de gènere $g = 5$ sobre un cos k .
Aleshores

$\gamma(\bar{C}) = 2 \Leftrightarrow$ és geomètricament hiperel·líptica.

$\gamma(\bar{C}) = 3 \Leftrightarrow \phi(C)$ és intersecció de 3 quàdriques i 2 cúbiques a $\mathbb{P}^4$.

$\gamma(\bar{C}) = 4 \Leftrightarrow \phi(C)$ és intersecció de 3 quàdriques a $\mathbb{P}^4$.

El cas trigonal no és intersecció completa.

Gènere 5: Exemples

Exemple: La següent corba té gènere 5 i gonalitat 4:

$$C : \begin{cases} 2x_0^2 - 3x_1^2 + x_2^2 = 0, \\ 5x_0^2 - 6x_1^2 + x_3^2 = 0, \\ 9x_0^2 - 10x_1^2 + x_4^2 = 0, \end{cases} \subset \mathbb{P}^5$$

Gènere 5: Exemples

Exemple: La següent corba té gènere 5 i gonalitat 4:

$$C : \begin{cases} 2x_0^2 - 3x_1^2 + x_2^2 = 0, \\ 5x_0^2 - 6x_1^2 + x_3^2 = 0, \\ 9x_0^2 - 10x_1^2 + x_4^2 = 0, \end{cases} \subset \mathbb{P}^5$$

Podeu comprovar que té 5 morfismes diferents a les corbes el·líptiques,

$E_0 = 1680G^2$, $E_1 = 20160BG^2$, $E_2 = 960H^2$, $E_3 = 840H^2$
and $E_4 = 360E^2$.

i que la jacobiana és isogena al seu producte.

Gènere 5: Exemples

Exemple: La corba donada amb una equació plana singular, té gènere 5 i gonalitat 3: $X^5 + XY^3Z + Z^5 = 0$.

Gènere 5: Exemples

Exemple: La corba donada amb una equació plana singular, té gènere 5 i gonalitat 3: $X^5 + XY^3Z + Z^5 = 0$.

La imatge de la immersió canònica és

$$\phi(C) : \left. \begin{array}{l} x_1x_2 = x_0x_3 \\ x_1x_3 = x_0x_4 \\ x_3^2 = x_2x_4 \\ x_0^2x_1 + x_2^3 + x_3x_4^2 = 0 \\ x_0x_1^2 + x_2^2x_3 + x_4^3 = 0 \end{array} \right\} \subset \mathbb{P}^4$$

Teoremes de Gonalitat

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

- $\gamma(C) \leq 2g - 2$ i es dóna la igualtat ("Conjectura de Franchetta").

Teoremes de Gonalitat

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

- $\gamma(C) \leq 2g - 2$ i es dóna la igualtat ("Conjectura de Franchetta").
- Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $\gamma(C) \leq g$ i es dóna la igualtat.

Teoremes de Gonalitat

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

- $\gamma(C) \leq 2g - 2$ i es dóna la igualtat ("Conjectura de Franchetta").
- Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $\gamma(C) \leq g$ i es dóna la igualtat.
- Si $k = \bar{k}$, aleshores $\gamma(C) \leq \left\lfloor \frac{g+3}{2} \right\rfloor$ i hi ha exemples per tots els valors intermedis ≥ 2 ("Teoria de Brill-Noether").

Teoremes de Gonalitat

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

- $\gamma(C) \leq 2g - 2$ i es dóna la igualtat ("Conjectura de Franchetta").
- Si $C(k) \neq \emptyset$, aleshores $\gamma(C) \leq g$ i es dóna la igualtat.
- Si $k = \bar{k}$, aleshores $\gamma(C) \leq \left\lfloor \frac{g+3}{2} \right\rfloor$ i hi ha exemples per tots els valors intermedis ≥ 2 ("Teoria de Brill-Noether").
- Si $f : C \rightarrow C'$ és un morfisme no constant k -definit, aleshores $\gamma(C) \leq \deg(f)\gamma(C')$ i $\gamma(C') \leq \gamma(C)$.

Com calcular (cotes per) la gonalitat?

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Com calcular (cotes per) la gonalitat?

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\gamma(\bar{C}) \leq \gamma$ via "mètodes cohomològics" (conjectura de Green).

Com calcular (cotes per) la gonalitat?

k cos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\gamma(\bar{C}) \leq \gamma$ via "mètodes cohomològics" (conjectura de Green).

Es una generalització dels mètodes utilitzant la forma canònica per saber si és hiperel·líptica o trigonal (o quíntica plana)

Com calcular (cotes per) la gonalitat? II

k cos **FINIT**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Com calcular (cotes per) la gonalitat? II

k cos **FINIT**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\#C(k)$.

Com calcular (cotes per) la gonalitat? II

k cos **FINIT**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\#C(k)$.

Si tenim un morfisme $f: C \rightarrow \mathbb{P}^1$ de grau d , aleshores

$$\#C(k) \leq d\#\mathbb{P}^1(k) = d(\#k + 1)$$

Com calcular (cotes per) la gonalitat? II

k cos **FINIT**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\#C(k)$.

Si tenim un morfisme $f: C \rightarrow \mathbb{P}^1$ de grau d , aleshores

$$\#C(k) \leq d\#\mathbb{P}^1(k) = d(\#k + 1)$$

Per tant

$$\gamma \geq \frac{\#C(k)}{\#k + 1}$$

Com calcular (cotes per) la gonality? III

k cos **GLOBAL**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonality γ .

Com calcular (cotes per) la gonalitat? III

k cos **GLOBAL**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\#C(k_{\wp})$, on $k_{\wp}$ és el cos residual a un primer de bona reducció.

Com calcular (cotes per) la gonalitat? III

k cos **GLOBAL**. C una corba sobre k , de genere $g > 1$ i gonalitat γ .

Calculant $\#C(k_\wp)$, on $k_\wp$ és el cos residual a un primer de bona reducció.

Això es degut a que

$$\gamma(C_k) \geq \gamma(C_{k_\wp}) \geq \frac{\#C(k_\wp)}{\#k_\wp + 1}$$

Com calcular (cotes per) la gonality? IV

L/k una extensió de cossos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$, i $\gamma(C_k) = \gamma$

Com calcular (cotes per) la gonality? IV

L/k una extensió de cossos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$, i $\gamma(C_k) = \gamma$

Suposem $C(k) \neq \emptyset$.

Aleshores

$$(\gamma(C_L) - 1)^2 \geq \gamma(C_k)$$

Com calcular (cotes per) la gonality? IV

L/k una extensió de cossos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$, i $\gamma(C_k) = \gamma$

Suposem $C(k) \neq \emptyset$.

Aleshores

$$(\gamma(C_L) - 1)^2 \geq \gamma(C_k)$$

Degut principalment a la desigualtat de Casnelnuovo-Severi.

Com calcular (cotes per) la gonalitat? IV

L/k una extensió de cossos. C una corba sobre k , de genere $g > 1$, i $\gamma(C_k) = \gamma$

Suposem $C(k) \neq \emptyset$.

Aleshores

$$(\gamma(C_L) - 1)^2 \geq \gamma(C_k)$$

Degut principalment a la desigualtat de Caselnuovo-Severi.

Combinat amb els anteriors podem obtenir cotes inferiors de la gonalitat sobre qualsevol cos, i es especialment útil per a "corbes modulars".

Exemple: corbes modulars

Sigui $X_0(N) \rightarrow X$ un morfisme dominant definit sobre $\mathbb{Q}$, amb X una corba de gènere $g \geq 2$. Sigui p un primer que no divideixi N . Aleshores

Exemple: corbes modulars

Sigui $X_0(N) \rightarrow X$ un morfisme dominant definit sobre $\mathbb{Q}$, amb X una corba de gènere $g \geq 2$. Sigui p un primer que no divideixi N . Aleshores

X té bona reducció a p , i, comptant "punts supersingulars", tenim que

$$(p - 1)(g - 1) \leq \#X(\mathbb{F}_{p^2})$$

Exemple: corbes modulars

Sigui $X_0(N) \rightarrow X$ un morfisme dominant definit sobre $\mathbb{Q}$, amb X una corba de gènere $g \geq 2$. Sigui p un primer que no divideixi N . Aleshores

X té bona reducció a p , i, comptant "punts supersingulars", tenim que

$$(p - 1)(g - 1) \leq \#X(\mathbb{F}_{p^2})$$

Per tant

$$\gamma(X_{\mathbb{Q}}) \geq \gamma(X_{\mathbb{F}_p}) \geq \gamma(X_{\mathbb{F}_{p^2}}) \geq \frac{(g - 1)(p - 1)}{p^2 + 1}$$

Aritmètica i Gonalitat

k cos de nombres. C una corba sobre k , de genere g i gonalitat γ .

Aritmètica i Gonalitat

k cos de nombres. C una corba sobre k , de genere g i gonalitat γ .

Definim els punts de grau d de C som el conjunt

$$C_d(k) := \{P \in C(\bar{k}) \mid [k(P) : k] = d\}.$$

Aritmètica i Gonalitat

k cos de nombres. C una corba sobre k , de genere g i gonalitat γ .

Definim els punts de grau d de C som el conjunt

$$C_d(k) := \{P \in C(\bar{k}) \mid [k(P) : k] = d\}.$$

Podem definir una aplicació d -a-1 de $C_d(k)$ al producte simètric $C^{(d)}(k)$ donada per

$$P \mapsto \sum_{\sigma: K(P) \rightarrow \bar{k}} \sigma(P).$$

Aritmètica i Gonalitat II

Teorema(Frey, Abramovich, Harris)

Si $\gamma > 2d$, aleshores $C_d(k)$ és finit.

Aritmètica i Gonalitat II

Teorema(Frey, Abramovich, Harris)

Si $\gamma > 2d$, aleshores $C_d(k)$ és finit.

Idea demostració: Considerem l'aplicació "suma"

$$C^{(d)} \rightarrow \text{Jac}(C)$$

Aritmètica i Gonalitat II

Teorema(Frey, Abramovich, Harris)

Si $\gamma > 2d$, aleshores $C_d(k)$ és finit.

Idea demostració: Considerem l'aplicació "suma"

$$C^{(d)} \rightarrow \text{Jac}(C)$$

Com que $\gamma > d$, podem veure que l'aplicació és injectiva a nivell dels punts k -racionals. Denotem (com és habitual) la imatge de $C^{(d)}(k)$ per $W_d(C)(k)$.

Aritmètica i Gonalitat II

Teorema(Frey, Abramovich, Harris)

Si $\gamma > 2d$, aleshores $C_d(k)$ és finit.

Idea demostració: Considerem l'aplicació "suma"

$$C^{(d)} \rightarrow \text{Jac}(C)$$

Com que $\gamma > d$, podem veure que l'aplicació és injectiva a nivell dels punts k -racionals. Denotem (com és habitual) la imatge de $C^{(d)}(k)$ per $W_d(C)(k)$.

El punt clau es veure que $\gamma > 2d$ implica que $W_d(C)(k)$ no conté cap traslladat d'una subvarietat abeliana.

Aritmètica i Gonalitat II

Teorema(Frey, Abramovich, Harris)

Si $\gamma > 2d$, aleshores $C_d(k)$ és finit.

Idea demostració: Considerem l'aplicació "suma"

$$C^{(d)} \rightarrow \text{Jac}(C)$$

Com que $\gamma > d$, podem veure que l'aplicació és injectiva a nivell dels punts k -racionals. Denotem (com és habitual) la imatge de $C^{(d)}(k)$ per $W_d(C)(k)$.

El punt clau es veure que $\gamma > 2d$ implica que $W_d(C)(k)$ no conté cap traslladat d'una subvarietat abeliana.

Finalment, pel teorema de Faltings (Mordell generalitat), deduïm que $W_d(C)(K)$, i, per tant, $C^{(d)}(k)$ és finit.